

πότις, τίς ὁ πτωχός, καὶ τίς ὁ πλούσιος· διάκρινον, εἴ τις σοὶ δύναμις, τὸν δέσμιον ἀπὸ τοῦ βασιλέως, τὸν ἰσχυρὸν ἀπὸ ἀσθενοῦς, τὸν εὐπρεπῆ ἀπὸ τοῦ δυσειδοῦς. Καὶ μεμνημένος τῆς φύσεως, οὐκ ἐπαρθήσῃ ποτέ. (*San Basilio*).

28.

Sentencias y consejos de Isócrates.

1. Ἄ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε μὴδὲ λέγειν εἶναι καλόν.
2. Γαιούτος γίνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὖξαι περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.
3. Μηδέποτε μὴδὲν αἰσχρὸν ποιήσας, ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λαθῆς σεαυτῷ γε συνειδήσεις.
4. Μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμήσῃς, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, ἢ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμώσῃς.
5. Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἐκουσίαις ὅπως ἂν δύναιο καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν.
6. Ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων, μὴ τὰ πρὸς τὴν βώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν υἰγιαὴν συμφέροντα. Τούτου δ' ἂν ἐπιτυχάνοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων εἶτι πονεῖν δυνάμενος.
7. Βουλευόμενος, παραδείγματα ποιῶν τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων. Τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. Βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.
8. Περὶ τῶν ἀπορρήτων μὴδὲν λέγε, πλὴν ἂν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις· σιωπᾶσθαι σοὶ τε τῷ λέγοντι κακείνοις τοῖς ἀκούουσιν.
9. Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιλικόταν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὐρημένα, συμβήσεται σοὶ βραδίως μαθηθῆναι.
10. Ἦγοῦ τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω. Τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει. Σοφία γὰρ μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον.
11. Μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελιομένους. Αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν, ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν· τοὺς δὲ νεωτέρους μὴδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν, ἐπὶ τῷ βελτίῳ καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν.
12. Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πόταις συνουσίας. Ἄν δε ποτέ σοι συμπέσῃ καιρὸς, ἐξάνιστασο πρὸ μέθης. Ὄταν γὰρ ὁ

νοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρή, ταῦτα πάσχει τοῖς ἄρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν.

13. Νόμιζε μὴδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον. Οὕτω γὰρ οὐτ' εὐτυχῶν ἔση περιχαρῆς, οὔτε δυστυχῶν, περίλυπος.

14. Δύο ποιῶν καιροῦς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. Ἐν τούτοις γὰρ μόνους ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγῆν ἢ λέγειν.

15. Εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς μὴδὲν χρωῖ πονηρῶ πρὸς τὰς διοικήσεις· ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἀμάρτοι, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν.

16. Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος. Μηδὲν πονηρῶ πράγματι μῆτε παρίστασο, μῆτε συνηγόρει. Δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οἷάπερ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσιν βοηθῆς. (*Isócrates*).

29.

Sobre la Creacion.

Καὶ πῶς ἐξ οὐκ ὄντων γένοιτ' ἂν τι, φῆς; σὺ δὲ μοι εἰπέ, πῶς ἐξ ὄντων γένοιτό τι; Ὅτι μὲν γὰρ ἐξ οὐκ ὄντων ἢ γῆ γέγονεν, ἐγὼ μὲν πιστεύω, σὺ δὲ ἀμφιβάλλεις· ὅτι δὲ ἐκ γῆς γέγονεν ἄνθρωπος, ἀμφοτέρω ὁμολογοῦμεν. Εἰπέ τοίνυν τὸ συνομολογούμενον καὶ εὐκολώτερον, πῶς ἀπὸ τῆς γῆς γέγονε σαρκὸς φύσις. Ἀπὸ γῆς γὰρ πηλὸς καὶ πλίνθος καὶ κέραμος καὶ ὄστρακον γίνεταν· σάρκα δὲ ἀπὸ γῆς γενομένην οὐδεὶς ἂν ἴδοι ποτέ. Πῶς οὖν γέγονε σαρκὸς φύσις; πῶς ὄστον διεπλάσθη; πῶς νεῦρα; πῶς φλέβες; πῶς ἀρτηρίαι; πῶς ὕμιν καὶ λίπος καὶ σάρκες, καὶ δέρμα, καὶ ὄνυχες, καὶ τρίχες, καὶ τοσαύτη ποικιλία διαφόρων οὐσιῶν ἐκ μιᾶς τῆς ὑποκειμένης γῆς; Ἄλλ' οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν. Πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, τὸ σαφέστερον καὶ εὐκολώτερον ἀγνοοῦντα, τὸ δυσχερέστερον καὶ ἀπορρητότερον περιεργάζεσθαι καὶ πολυπραγμονεῖν;

Βούλει σε καὶ ἐφ' ἕτερον καὶ εὐκολώτερον ἀγάγω, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γινόμενον; ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τούτου μοι τὸν λόγον ἐρεῖς. Ἄρτον σιτούμεθα καθ' ἑκάστην ἡμέραν· πῶς οὖν, εἰπέ μοι, ἢ τοῦ ἄρτου φύσις αὕτη εἰς αἶμα μεθίσταται, καὶ φλέγμα, καὶ χολήν, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν ἡμῖν χυμούς; Ὁ μὲν γὰρ ἐστὶ πυκνὸς καὶ σκληρὸς, τὸ δὲ αἶμα χαυνὸν καὶ διαρρέον· καὶ ὁ μὲν λευκὸς ἢ σιτόχρους, τὸ δὲ ἐρυθρὸν καὶ μέλαν. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ ποιότητων τὰς διαφορὰς εἴ τις

ἐπέλθοι, πολύ τὸ μέσον εὐρήσει ἄρτου καὶ αἵματος. Πῶς οὖν ταῦτα γίνεται, εἰπέ μοι, καὶ τὸν λόγον ἀπόδος· ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχῃς.

Εἶτα, τροφῆς τῆς καθ' ἡμέραν ἀλλοιουμένης παρασχεῖν τὸν λόγον οὐκ ἔχων, τῆς τοῦ Θεοῦ δημιουργίας ἀπαιτεῖς με εὐθύνας; καὶ πῶς οὐκ ἐσχάτης ἀνοίας τοῦτο;

Εἰ μὲν γὰρ καθ' ἡμᾶς ἐστὶν ὁ Θεός, ἐπαίτει τῶν γενομένων τὸν λόγον· μᾶλλον δὲ μὴδὲ οὕτω· πολλὰ γὰρ τῶν ἀνθρωπίνῃ γινομένων τέχνη, ὅπως γίνεται εἰπεῖν οὐκ ἔχομεν· οἷον, πῶς ἀπὸ γῆς τῆς ἐν τοῖς μετάλλοις χρυσοῦ γίνεται φύσις; πῶς εἰς ὑελοῦ καθαρότητα ἢ φάσμος μεθίσταται; καὶ ἕτερα τούτων ἐστὶ πλείονα εἰπεῖν, ἃ γίνεται μὲν ἀνθρωπίνῃ τέχνη, τὸν δὲ λόγον οὐκ ἴσμεν ἡμεῖς. Πλὴν ἀλλ', εἰ μὲν καθ' ἡμᾶς ὁ Θεός ἐστιν, ἀπαίτει λόγον· εἰ δὲ ἀπείρως ἡμῶν διέστηκε καὶ ἀσυγκρίτως ὑπερέχει, πῶς οὐκ ἐσχάτης ἂν εἴη μανίας, ἄπειρον αὐτοῦ καὶ τὴν σοφίαν καὶ τὴν δύναμιν ὁμολογοῦντας, καὶ θείαν καὶ ἀκατάληκτον, ὡς περὶ ἀνθρωπίνης τινὸς τέχνης, οὕτω καθ' ἕκαστον τῶν γινομένων ἀπαιτεῖν εὐθύνας αὐτόν;

Ἄλλα γὰρ, ἀφέντες τοὺς λογισμοὺς, ἐπὶ τὴν πέτραν ἐπανέλθωμεν τὴν ἀβραάμ· «ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.» Ἐπὶ τούτῳ στήθι τῷ θεμελίῳ μὴ τις σε εἰς λογισμῶν ἀνθρωπίνων ταραχὴν καταγάγῃ· «Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοὶ, καὶ ἐπισηφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.» Μὴ τοίνυν τὸ στερέθον ἀφεις, τῷ σαθρῷ καὶ ἐπισηφαλεῖ τὴν σωτηρίαν ἐγχειρίσης τῆς σῆς ψυχῆς· ἀλλὰ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, καὶ λέγε· Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (S. Juan Crisóstomo).

30.

Lenguaje expresivo de los cielos.

«Οἱ οὐρανοὶ διηγούνται τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.» Πῶς, εἰπέ μοι, διηγούνται; φωνὴν οὐκ ἔχουσι, στόμα οὐ κέκτηνται, γλῶττα παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐστὶ, πῶς οὖν διηγούνται; διὰ τῆς ὄψεως αὐτῆς.

Ὅταν γὰρ ἴδῃς τὸ κάλλος, τὸ μέγεθος, τὸ ὕψος, τὴν θέσιν, τὸ σχῆμα, τὸ πρὸς τοσοῦτον χρόνον διαρκές, ὡς περ φωνῆς ἀκούων, καὶ διδασκόμενος διὰ τῆς ὄψεως, προσκυνεῖς τὸν ποιήσαντα σῶμα καλὸν οὕτω καὶ παράδοξον.

Σιγᾷ ὁ οὐρανός, ἀλλ' ἡ ὄψις αὐτοῦ φωνὴν σάλπιγγος λαμπροτέραν ἀφίησι, δι' ὀφθαλμῶν ἡμᾶς, οὐ δι' ἀκοῆς, παιδεύουσα· καὶ γὰρ πέφυκεν αὕτη ἐκείνης ἢ αἰσθήσεως καὶ πιστοτέρα εἶναι καὶ σαφεστέρα.

Εἰ μὲν γὰρ διὰ βιβλίων ἐπαίδευσεν καὶ διὰ γραμμάτων, ὁ μὲν εἰδὼς γράμματα ἔμαθεν ἂν τὰ γεγραμμένα, ὁ δὲ οὐκ εἰδὼς ἀπῆλθεν ἂν μὴδὲν ἐκεῖθεν ὠφεληθείς, εἰ μὴ τις ἐνήγαγεν ἕτερος· καὶ ὁ μὲν εὐπορος ἐπρίατο ἂν τὸ βιβλίον, ὁ δὲ πένης οὐκ ἂν ἴσχυσε κτήσασθαι. Πάλιν ὁ μὲν τὴν φωνὴν ἐκείνην εἰδὼς, τὴν διὰ τῶν γραμμάτων σημαινομένην, ἔγνω ἂν τὰ ἐγκείμενα· ὁ δὲ Σκύθης, καὶ ὁ βάρβαρος, καὶ ὁ Ἰνδός, καὶ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ πάντες οἱ τῆς γλώττης ἐκείνης ἀπεστερημένοι, ἀπῆλθεν ἂν μὴδὲν μαθόντες. Ἐπὶ δὲ τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἐστὶ τοῦτο εἰπεῖν· ἀλλὰ καὶ Σκύθης, καὶ βάρβαρος, καὶ Ἰνδός, καὶ Αἰγύπτιος, καὶ πᾶς ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς θαδίξων ταύτης, ἀκούσεται τῆς φωνῆς· οὐ γὰρ δι' ὠτων ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως εἰς τὴν διάνοιαν ἐμπίπτει, τὴν ἡμετέραν· ἢ δὲ τῶν ὀρωμένων ἀντίληψις μία τις ἐστὶ καὶ οὐ διάφορος, καθάπερ ἢ τῶν γλωσσῶν. Εἰς τοῦτο καὶ ἰδιώτης καὶ σοφὸς δυνήσεται τὸ βιβλίον ὁμοίως ἰδεῖν, καὶ πένης, καὶ πλοῦσιος, καὶ ὅπου περ ἂν τις ἀφίκηται, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀκούσαν λήψεται διδασκαλίαν ἀπὸ τῆς θεωρίας. Ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ προφήτης αἰνιττόμενος καὶ δεικνύς, ὅτι φωνὴν ἢ κτίσις ἀφίησι καὶ βαρβάροις καὶ Ἑλλησι, καὶ πᾶσιν ἀπλῶς ἀνθρώποις εὐσύνοπτον, οὕτως ἔλεγεν· «Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ, οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν» «Ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· Οὐκ ἐστὶν ἔθνος, οὐδὲ γλῶττα, φησὶν, ἢ μὴ δυναμένη συνιέναι τῆς φωνῆς ταύτης· ἀλλὰ τοιοῦτος αὐτῶν ἐστὶν ὁ φθόγγος, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀκούεσθαι. (Del mismo).

31.

Μένιππος καὶ Ἑρμῆς.

Μέν. Ποῦ δὲ οἱ καλοὶ εἰσιν, ἢ αἱ καλαί, ὧ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με νέηλον ὄντα. — Ἑρμ. Οὐ σχολή μοι, ὧ Μένιππε· πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἐνθα ὁ Ἰάκινθος τέ ἐστι καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ ὁ Νιρέυς, καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Τυρῶ, καὶ Ἑλένη, καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. — Μέν. Ὅστ' ἄ μόνον ὄρω καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. — Ἑρμ. Καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι, τὰ ὄστ' ὧν οὐ εἰκας καταφρονεῖν. — Μέν. Ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον, οὐ γὰρ ἂν διαγνοίην ἔγωγε. — Ἑρμ. Τοῦτ' ὁ κρανίον ἢ Ἑλένη ἐστίν. — Μέν. Εἶτα αἱ γίλια νῆες διὰ τοῦτο ἐπληρώθησαν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ

τσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γέγονασιν; — Ἐρμ. Ἄλλ' οὐκ εἶδες, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τὴν γυναῖκα ἔφης γὰρ ἂν καὶ σὺ ἀνεμέσητον εἶναι «Τοιᾷδ' ἀμφὶ γυναίκα πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.» Ἐπεὶ παὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα εἴ τις βλέπει ἀποβεβληκότα τὴν βαφὴν, ἀμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει· ὅτε μέντοι ἀνθεὶ καὶ ἔχει τὴν χροιάν, κάλλιστά ἐστιν. — Μέν. Οὐκοῦν τοῦτο, ὦ Ἐρμῆ, θαυμάζω εἰ μὴ συνίσταν αἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος οὕτως ὀλιγοχρονίου καὶ ῥαδίως ἀπανθούστος πονοῦντες. — Ἐρμ. Οὐ σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι ὥστε, ἐπιλεξάμενος τόπον ἔνθα ἂν ἐθέλης, κείσο καταβαλὼν σεαυτὸν. Ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι. (Luciano, *Diálogos de los muertos.*)

32.

Ζηνοφάντης καὶ Καλλιδημίδης.

Ζηνοφ. Ἐδὲ, ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτι παράσιτος ὢν Δεινίου πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμπαγῶν ἀπεπνίγην, οἶσθα· παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. — Καλλιδ. Παρῆν, ὦ Ζηνοφάντες. Τὸ δ' ἐμὸν παράδοξόν τι ἐγένετο. Οἶσθα γὰρ καὶ σὺ πού Πτοιόδωρον τὸν γέροντα; — Ζηνοφ. Τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ὃ σε τὰ πολλὰ ἤδειν συνόντα; — Καλλιδ. Ἐκεῖνον αὐτὸν αἰεὶ ἐγεράπευον, ὑπισχοῦμενον ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι. Ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς μήκιστον ἐπερίνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρον ἐζη, ἐπίτομόν τινα ὄδον ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεῦρον. Πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὴν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν (πίνει δ' ἐπιεικῶς), ζωρότερον ἐμβάλοντα ἐς κύλικα, ἔτοιμον ἔχειν αὐτὸ καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ· εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. — Ζηνοφ. Τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γὰρ τι παράδοξον εἶναι ἔοικας. — Καλλιδ. Ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἤκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἔτοιμους ἔχων, τὴν μὲν τῷ Πτοιόδωρῳ τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ. σφαλῆς οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιόδωρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν. Εἶτα ὁ μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. Τί τοῦτο; γελάς, ὦ Ζηνοφάντες; Καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἐταίρω ἀνδρὶ ἐπιγελαῖν. — Ζηνοφ. Ἀστεία γὰρ, Καλλιδημίδη, πέπονθας. Ὁ γέρον δὲ τί πρὸς ταῦτα; — Καλλιδ. Πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον· εἶτα συνείς, οἴμικι, τὸ γεγενημένον,

ἐγέλα καὶ αὐτὸς οἶα γε ὁ οἰνοχόος εἰργασται. — Ζηνοφ. Πλὴν ἄλλ' οὐδὲ σὲ τὴν ἐπίτομον ἐχρῆν τραπέσθαι· ἦκε γὰρ ἂν σοι διὰ τῆς λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγω βραδύτερον. (*Del mismo.*)

33.

Muerte de Abradates, rey de Susa y aliado de Ciro el mayor.
Suicidio de Panthea, esposa de aquel.

Καὶ ὁ Κύρος ἐπεὶ παρήγγειλεν, ἐστράφησαν πάντες ἀντιπρόσωποι τοῖς πολεμίοις· καὶ ἦν μὲν πανταχόθεν πολλὴ σιγὴ ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν. Ἠνίκα δὲ ἔδοξε τῷ Κύρῳ καιρὸς ἦδη εἶναι, ἐξῆρχε παιᾶνα, συνεπήγησε δὲ πᾶς ὁ στρατός. Μετὰ δὲ τοῦτο τῷ Ἐνυαλίῳ τε ἅμα ἐπηλάλαξαν, καὶ ἐξανίσταται ὁ Κύρος, καὶ εὐθὺς μὲν μετὰ τῶν ἵππεων λαβὼν πлагίους τοὺς πολεμίους, ὁμοσε αὐτοῖς τὴν ταχίστην συνεμίγνυεν. Ὁ δὲ Ἀβραδάτης οὐκέτι ἔμελλεν, ἀλλὰ ἰσχυρῶς ἀναβοήσας· «Ἄνδρες φίλοι, ἔπεσθέ μοι» ἐνίει, οὐδὲν φειδόμενος τῶν ἵππων, ἀλλὰ ἐξαίματων καταπολὺ τῷ κέντρῳ. Συνεξώρμησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀρματηλάται.

Καὶ ὁ Ἀβραδάτης ἀντικρὺ δι' αὐτῶν εἰς τὴν τῶν Αἰγυπτίων φάλαγγα ἐμβάλλει· συνεισέβαλον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἐγγύτατα τεταγμένοι. Οἱ οὖν ἐπιλάβοιτο τὰ δρέπανα, πάντα βίᾳ διεκόπτετο, καὶ ὄπλα καὶ σώματα. Ἐν δὲ τῷ ἀδιηγῆτο τούτῳ ταράχῳ, ὑπὸ τῶν παντοδαπῶν σωρευμάτων ἐξαλλομένων τῶν τροχῶν, ἐκπίπτει ὁ Ἀβραδάτης καὶ ἄλλοι δὲ τῶν συνεισβαλόντων· καὶ οὗτοι μὲν ἐνταῦθα ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, κατεκόπησαν καὶ ἀπέθανον· οἱ δὲ Πέρσαι συνεπιπτόμενοι, ἢ μὲν ὁ Ἀβραδάτης ἐνέβαλε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ταύτη ἐπεισπεσόντες τεταραγμένους ἐφόνευσαν. . . .

Ὁ δὲ Κύρος καλέσας τινὰς τῶν παρόντων ὑπηρετῶν, «εἶπατέ μοι, ἔφη, ἐώρακέ τις ὑμῶν Ἀβραδάτην; θαυμάζω γὰρ ὅτι πρόσθεν θαμίζων ἐφ' ἡμᾶς, νῦν οὐδαμοῦ φαίνεται.» Τῶν οὖν ὑπηρετῶν τις ἀπεκρίνατο· «Ὅτι, ὦ δέσποτα, οὐ ζῆ· ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανεν ἐμβάλων τὸ ἄρμα εἰς τοὺς Αἰγυπτίους· οἱ δ' ἄλλοι, πλὴν τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, ἐξέκλιναν, ὡς φασιν, ἐπεὶ τὸ στίφος εἶδον τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ νῦν γε, ἔφη, λέγεται αὐτοῦ ἡ γυνὴ, ἀνελομένη τὸν νεκρὸν καὶ ἐνθεμένη εἰς τὴν ἀρμάμαξαν, ἐν ἧπερ αὐτὴ ὤχεϊτο, προσκομικέναι αὐτὸν ἐνθάδε πη κρὸς τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν. Καὶ τοὺς μὲν θεράποντας αὐτοῦ ὀρύττειν φασὶν ἐπὶ λόφου τινὸς θήκην τῷ τελευτήσαντι· τὴν δὲ γυναῖκα λέγουσιν, ὡς κάθηται χαμαὶ, κεκοσμηκυῖα οἷς εἶχε, τὸν ἄνδρα, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔχουσα ἐπὶ τοῖς γόνασι.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Κύρος ἐπαίσατο ἄρα τὸν μηρόν, καὶ εὐθὺς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον, λαβὼν χιλίους ἵππέας, ἤλαυνεν ἐπὶ τὸ πάθος. Γαδάταν δὲ καὶ Γωβρύαν ἐκέλευσεν, ὃ τι δύναιντο λαβόντας καλὸν κόσμημα ἀνδρὶ φίλῳ καὶ ἀγαθῷ τετελευτηκότι, μεταδιώκειν. καὶ ὅστις εἶχε τὰς ἐπομένας ἀγέλας, καὶ βοῦς καὶ ἵππους, εἶπε τούτῳ καὶ ἄλλα πρόβατα πολλὰ ἐλαύνειν ὅποι ἂν αὐτὸν πυνθάνηται ὄντα, ὡς ἐπισφαγεῖν τῷ Ἀβραδάτῃ. Ἐπεὶ δὲ εἶδε τὴν γυναῖκα χαμαὶ καθημένην καὶ τὸν νεκρὸν κείμενον, ἐδάκρυσέ τε ἐπὶ τῷ πάθει, καὶ εἶπε· Φεῦ, ὦ ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ψυχὴ, οἴχη δὴ ἀπολιπὼν ἡμᾶς; καὶ ἅμα ἐδεξιόυτο αὐτὸν, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ νεκροῦ ἐπικολούθησεν ἀποκέκοπτο γὰρ κοπίδι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων.

Ὁ δὲ, ἰδὼν, πολὺ ἔτι μᾶλλον ἤλγησε καὶ ἡ γυνὴ δὲ ἀνωδύρατο, καὶ δεξαμένη δὴ παρὰ τοῦ Κύρου ἐφίλησέ τε τὴν χεῖρα, καὶ πάλιν ὡς οἶόν τ' ἦν, προσήρμοσε, καὶ εἶπε καὶ τᾶλλα τοι, ὦ Κύρε, οὕτως ἔχει. Ἀλλὰ τί δεῖ σε ὄραν; Ταῦτ', ἔφη, οἶδ' ὅτι δι' ἐμὲ οὐχ ἥμιστα ἔπαθεν, ἴσως δὲ καὶ διὰ σέ, ὦ Κύρε, οὐδὲν ἤττον Ἐγὼ τε γὰρ ἡ μωρὰ πολλὰ διεκελευόμην αὐτῷ οὕτω ποιεῖν, ὅπως σοι φίλος ἀξίος λόγου φανείη· αὐτὸς τε οἶδ' ὅτι οὗτος οὐ τοῦτο ἐνενοεῖ ὃ τι πείσοιτο, ἀλλὰ τί ἂν σοι ποιήσας χαρίζαιτο. Καὶ γὰρ οὖν, ἔφη, αὐτὸς μὲν ἀμέμπτως τετελεύτηκεν, ἐγὼ δ' ἡ παρακελευομένη, ζῶσα παρακλήθημαι.

Καὶ ὁ Κύρος χρόνον μὲν τινα σιωπῇ κατεδάκρυσεν, ἔπειτα δὲ ἐφθέγγετο· Ἄλλ' οὗτος μὲν δὴ, ὦ γύναι, ἔχει τὸ κάλλιστον τέλος· νικῶν γὰρ τετελεύτηκε· σὺ δὲ λαβοῦσα τοῖσδε ἐπικόσμηαι αὐτὸν τοῖς παρ' ἐμοῦ (παρῆν δὲ ὁ Γωβρύας καὶ ὁ Γαδάτας πολὺν καὶ καλὸν κόσμον φέροντες). Ἐπειτα δὲ ἔφη, ἴσθι ὅτι οὐδὲ τὰ ἄλλα ἄτιμος ἔσται, ἀλλὰ καὶ τὸ μνήμα πολλοὶ χώσουσιν ἀξίως ὑμῶν, καὶ ἐπισφαγήσεται αὐτῷ ὅσα εἰκὸς ἀνδρὶ ἀγαθῷ. Καὶ σὺ δὲ, ἔφη, οὐκ ἔρημος ἔσθι, ἀλλ' ἐγὼ σε, καὶ σωφροσύνης ἕνεκα καὶ πάσης ἀρετῆς, καὶ τᾶλλα τιμήσω, καὶ συστήσω ὅστις ἀποκομιεῖ σε ὅποι ἂν αὐτῇ ἐθέλης· μόνον, ἔφη, δηλώσον πρὸς ὄντινα χρήσεις κομισθῆναι. Καὶ ἡ Πάνθεια εἶπεν· Ἀλλὰ θάρρει, ἔφη, ὦ Κύρε, οὐ μὴ σε κρύψω πρὸς ὄντινα βούλομαι ἀφικέσθαι.

Ὁ μὲν δὴ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆει, κατοικτεῖρων τὴν τε γυναῖκα, οἷου ἀνδρὸς στεροῖτο, καὶ τὸν ἀνδρα, οἷαν γυναῖκα καταλιπὼν οὐκ ἔτ' ὄψοίτο. Ἡ δὲ γυνὴ τοὺς μὲν εἰνούχους ἐκέλευσεν ἀποστῆναι· Ἔως ἂν, ἔφη, τόνδε ἐγὼ ὀδύρωμαι, ὡς βούλομαι· τῇ δὲ τροφῷ εἶπε παραμένειν, καὶ ἐπέταξεν αὐτῇ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ, περικαλύψαι αὐτὴν τε καὶ τὸν ἀνδρα ἐν ἐνὶ ἱματίῳ. Ἡ δὲ τροφὸς πολλὰ ἰκε-

τεύουσα μὴ ποιεῖν τοῦτο, ἐπεὶ οὐδὲν ἦνυε καὶ χαλεπαίνουσαν ἐώρα, ἐκλήθητο κλαίουσα. Ἡ δὲ ἀκινάκην πάλαι παρεσκευασμένη, σφάττει ἑαυτὴν, καὶ ἐπιθεῖσα ἐπὶ τὰ στέρνα τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν ἀπέθνησκεν. Ἡ δὲ τροφὸς ἀνωλοφύρατό τε καὶ περιεκάλυπτεν ἄμφω, ὡσπερ ἡ Πάνθεια ἐπέστειλεν.

Ὁ δὲ Κύρος, ὡς ἤσθετο τὸ ἔργον τῆς γυναικὸς, ἐκπλαγεὶς ἵεται, εἴ τι δύναίτο βοηθῆσαι. Οἱ δὲ εἰνούχοι, ἰδόντες τὸ γεγεννημένον, τρεῖς ὄντες, σπασάμενοι κἀκεῖνοι τοὺς ἀκινάκας, ἀποσφάττονται, οὐπερ ἔταξεν αὐτοὺς ἐστηκότες. Ὁ δὲ Κύρος, ὡς ἐπλησιάσε τῷ πάθει, ἀγαθούς τε τὴν γυναῖκα καὶ κατολοφυράμενος ἀπῆει. Καὶ τούτων μὲν ἡ εἰκὸς, ἐπεμελήθη, ὡς τύχοιεν πάντων τῶν καλῶν, καὶ τὸ μνήμα ὑπερμέγεθες ἐχώσθη, ὡς φασί. Καὶ νῦν τὸ μνήμα μέχρι τοῦ νῦν τῶν εἰνούχων κελύσθαι λέγεται· καὶ ἐπὶ μὲν τῇ ἄνω στήλῃ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐπιγεγράφθαι φασὶ τὰ ὀνόματα, σῦρια γράμματα· κάτω δὲ εἶναι τρεῖς λέγουσι στήλας, καὶ ἐπιγεγράφθαι ΣΚΗΠΤΟΥΧΩΝ. (Jenofonte).

31.

Μήτε δόλους ῥάπτειν, μεθ' αἵματι χεῖρα μαινεῖν.
Μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.
Ἀρκεῖσθαι παρῶσι, καὶ ἀλλοτριῶν ἀπέχεσθαι.
Ψεῦδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν.
Πρῶτα Θεὸν τίμα μετέπειτα δὲ σέω γονῆας.
Χεῖρα πεσόντι δίδου, σῶσον δ' ἀπερίστατον ἀνδρα.
Τὸ ξίφος ἀμφιβαλοῦ, μὴ πρὸς φόνον ἀλλ' ἐς ἄμυναν.
Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἀπάσης.
Χρυσέ, κακῶν ἀρχὴ γέ, βιοσφόρε, πάντα χαλέπτων,
Εἶθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν·
Σοῦ γὰρ ἔκκητι μάχαι τε λεηλασίαι τε φόνοι τε,
Ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν, ἀδελφείοι τε συναίμοιο. (Pocillides).

35.

Ἔρωσ ποτ' ἐν ῥόδωσι
Κοιμωμένην μελίτταν
Οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐτρώθη
Τὸν δάκτυλον. Παταχθεὶς
Τὰς χεῖρας, ὠλόλυξε.
Δραμῶν δὲ καὶ πετάσθεις
Πρὸς τὴν καλὴν Κυθήρην,
Ὀλωλα, μάτερ, εἶπεν,

Ὀλωλα, κάποθνήσκω.
Ὀφίς μ' ἔτυψε μικρὸς
Πτερωτός, ὃν καλοῦσι
Μελίτταν οἱ γεωργοί.
Ἄ δ' εἶπεν· εἰ τὸ κέντρον
Πονεῖ τὸ τὰς μελίττας,
Πόσον, δοκεῖς, πονοῦσιν,
Ἔρωσ, ὅσους σὺ βάλλεις;
(Anacreonte).

Descripcion de una tempestad.

ὁ κρείων Ἐνοσίχθων
 ὡς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας ἐτάραξε δὲ πόντον
 χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθιενεν ἀέλλας
 παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψεν
 γαῖαν ὁμοῖ καὶ πόντον· ὄρωρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
 Σὺν δ' Εὐρώς τε Νότος τ' ἔπεσε Ζέφυρός τε δυσαῆς
 καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
 Καὶ τότε Ὀδυσσεύς λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
 ὦ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
 Δεῖδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
 ἢ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι,
 ἄλγε' ἀναπλήσεν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 Οἴοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
 Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἀέλλαι
 παντοίων ἀνέμων. Νῦν μοι σὼν αἰπὺς ὄλεθρος.
 Τριζυγὰς Δαναοὶ καὶ τετρακίς, οἱ τότε ὄλοντο
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.
 Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 ἡματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
 Τρῶες ἐπέβριψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι.
 Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων καὶ μεν κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
 νῦν δὲ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι.
 Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
 δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδὴν ἐλέλιξεν.
 Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδῆς αὐτὸς πέσε πηδάλιον δὲ
 ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δὲ οἱ ἰστὸν ἔαξεν
 δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἔλθοῦσα θύελλα.
 Τηλοῦ δὲ σπείρον καὶ ἐπίκριον ἐμπεσε πόντῳ.

(Homero, *Odisea*, E.)

NEXOS Y ABREVIATURAS
 mas comunes en las ediciones griegas antiguas.

Figura	Signifi ^{ca}	Figura	Signifi ^{ca}	Figura	Signifi ^{ca}
αι	αι	κατα	κατα	οχ	οχ
αλ	αλ	ματων	ματων	ται	ται
αλλ	αλλ	μεθ	μεθ	ταις	ταις
αν	αν	μελ	μελ	ταυ	ταυ
απο	απο	μεν	μεν	την	την
αυτου	αυτου	μετα	μετα	της	της
αυτω	αυτω	μην	μην	το	το
αυτω	αυτω	μων	μων	τον	τον
αυτω	αυτω	μυν	μυν	του	του
αυτω	αυτω	οιον	οιον	τρο	τρο
αυτω	αυτω	ον	ον	τρο	τρο
αυτω	αυτω	ου	ου	τω	τω
αυτω	αυτω	ουτος	ουτος	των	των
αυτω	αυτω	παρα	παρα	υι	υι
αυτω	αυτω	περ	περ	υπ	υπ
αυτω	αυτω	περι	περι	υπερ	υπερ
αυτω	αυτω	πρ	πρ	υς	υς
αυτω	αυτω	προ	προ	υσι	υσι
αυτω	αυτω	πτ	πτ	υν	υν
αυτω	αυτω	σα	σα	χθιν	χθιν
αυτω	αυτω	σει	σει	φι	φι
αυτω	αυτω	σθ	σθ	ουκ	ουκ
αυτω	αυτω	σθαι	σθαι	αρ	αρ
αυτω	αυτω	σθην	σθην	το	το
αυτω	αυτω	σπα	σπα	ος	ος
αυτω	αυτω	σσ	σσ	οι	οι
αυτω	αυτω	στ	στ	ον	ον
αυτω	αυτω	συ	συ		
αυτω	αυτω	σω	σω		
αυτω	αυτω	τα	τα		
αυτω	αυτω	τα	τα		